

Kijk op baptisten

Preek over Efeziërs 3:18

Te lezen: Efeziërs 3:14-21
Den Haag, 20 mei 1990

Christus kun je niet op je ééntje kennen. Wij hebben het gelezen: ‘Geworteld en gegrond zult gij dan, samen met alle heiligen, in staat zijn te kennen de liefde van Christus’. Met alle respect voor uw persoonlijk bijbellesen in uw ‘stille tijd’, voor uw persoonlijke bijbelstudie, voor uw persoonlijk gebed: op uw ééntje leert u Christus niet volledig kennen. Dat kan alleen ‘samen met alle heiligen’.

We zitten nu al direct in het hart van het baptisme: de verhouding tussen persoonlijk geloof en gemeenschap, tussen ‘op je eentje’ en ‘met elkaar’. Het woord ‘baptisme’ is gevallen. Voor ik verder ga, moet ik eerst iets duidelijke zeggen. Deze dienst heeft als thema de baptisten identiteit. ‘Kijk op baptisten’. Deze woorden hebben Hagenaars kunnen lezen in een advertentie in hun krant, die hen uitnodigde vanmorgen naar de Mirtekerk te komen. Voor alle duidelijkheid: ik ga vanmorgen niet het baptisme prediken. Niet omdat ik geen overtuigd baptist zou zijn of omdat er betere kerken en gemeenschappen zouden bestaan dan die van de baptisten. Maar eenvoudig omdat je alleen het evangelie van Jezus Christus kunt prediken. Ik geloof ook niet in het baptisme. Je kunt niet in een kerk geloven. Je kunt alleen geloven in God, in Jezus Christus, zijn Zoon, en in de Heilige Geest. Er is een heel oude geloofsbelijdenis – ze dateert uit de eerste eeuwen van de christelijke kerk – de ‘apostolische geloofsbelijdenis’ – waarin staat: ‘Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk’. Kun je dan toch in een kerk geloven?? Neen! Er staat niet: ‘Ik geloof in een kerk’ waarbij je dat ‘een kerk’ naar believen nader kunt invullen: de één gelooft in de hervormde kerk, de ander in de pinkstergemeente, de derde in de baptisten gemeente.

Er staat in die belijdenis: ‘Ik geloof één heilige, algemene, christelijke kerk’, met meteen daarop volgend: ‘de gemeenschap der heiligen’. Je mag geloven in de gemeenschap der heiligen. Daarin mag je geloven omdat je mag geloven in Christus die zelf in de gemeenschap der heiligen woont. Jezus zelf zei: ‘Waar twee of drie in Mijn naam bijeen zijn, daar ben Ik in hun midden’. Geloven in ‘één heilige algemene christelijke kerk’ is geloven in de ongedeelde ‘gemeenschap der heiligen’. Daarin mag je geloven omdat je daarin Christus tegenkomt. Zoals we lazen uit Efeziërs 3: ‘Samen met alle heiligen’ zijn we in staat Christus te kennen.

Samen met alle heiligen....

Op je ééntje kun je Christus niet kennen. Dat kan alleen in gemeenschap met andere gelovigen. Het persoonlijk geloof is ongelooflijk belangrijk. Er bestaat geen geloofsgemeenschap zonder persoonlijk geloof. Een mens komt persoonlijk tot geloof. Misschien hebt u het voorrecht te zijn opgegroeid in een christelijk gezin. Misschien voel je je erg thuis in een groep vrienden en vriendinnen die christen zijn en doe je bijna automatische ‘gezellig christelijk mee’. Maar een mens komt persoonlijk tot geloof. Het ‘ja-woord’ tegen God moet uit uw eigen mond klinken. Een ander kan dat niet voor u zeggen. Net zo min als u, wanneer u wilt trouwen, op het stadhuis een

ander voor u 'ja' kunt laten zeggen. Een mens komt persoonlijk tot geloof. Hij wordt persoonlijk gedoopt. En daarvan wordt hij persoonlijk lid van de 'gemeenschap der heiligen'. Want alleen 'samen' met alle heiligen' kom je in je persoonlijk geloof verder.

Baptisten dopen op belijdenis van persoonlijk geloof. De doop is iets heel persoonlijks. Maar de doop gaat niet in het persoonlijke op! De doop wordt bediend door de gemeente, in het midden der gemeente. En door de doop wordt de dopeling niet alleen met Christus verbonden, maar óók met Christus lichaam, dat is de gemeente. Door de doop word je de "gemeenschap der heiligen" binnen gedoopt. De doop wordt bediend in het midden der gemeente. In een doopdienst zit het hier vol. De gemeente staat om zo te zeggen om het doopvont heen. De doop wordt bediend door de gemeente. Wanneer de voorganger van de gemeente met een dopeling in het doopwater staat, moet je in die voorganger de gehele gemeente zien. Het is de 'gemeenschap der heiligen' die de doop voltrekt en daarin de dopeling opneemt in die gemeenschap. Wij geloven niet in de persoonlijke doop waarin de dopeling zijn eigen weg gaat, zonder dat we hem of haar misschien ooit terug zien, alles voor verantwoordelijkheid van Christus. Er is geen doop zonder concrete inleiding in de gemeenschap der heiligen'. Want alleen 'samen met alle heiligen' kun je Christus, in wiens dood en opstanding je bent gedoopt, ten volle kennen.

Dat is een van de kenmerken van de baptisten overtuiging: nadruk op het persoonlijke van het geloof en tegelijk nadruk op de gemeenschap der gelovigen.

Misschien is die dubbele nadruk in onze tijd wel het meest kenmerkende van het baptisme. De nadruk op het persoonlijke karakter van het geloof delen baptisten met veel evangelische christenen. De doop op belijdenis van persoonlijk geloof wordt ook buiten baptisten gemeenten bediend. Wat baptisten van veel evangelische christenen onderscheidt is de nadruk op het gemeenschapskarakter van het geloof. Geloof is ook een gemeenschapszaak. Samen met alle heilige....

Dat was voorlopig wel weer genoeg over het baptisme. Het gaat in deze dienst en vanaf deze kansel over de prediking van het evangelie! Over het evangelie gesproken. We lezen in Efeziërs 3: 18,19: 'Geworteld en gegrond in de liefde, zult gij, samen met alle heiligen, in staat zijn te vatten hoe groot de breedte en lengte en hoogte en diepte is, en te kennen de liefde van Christus, die alle kennis te boven gaat, opdat gij vervuld wordt tot alle volheid Gods.' Als je dit leest dringt zich deze gedachte aan je op: De volheid van God en de volheid van Christus leer je alleen kennen in de volheid der heiligen (de gelovigen). Deze verzen staan bol van 'volheid'. Er is sprake van 'breedte, lengte, hoogte en diepte'. Het gaat om iets dat driedimensionaal is. Er is sprake van 'vervuld worden tot alle volheid Gods'. Die driedimensionale liefde van Christus, die 'volheid Gods' kan alleen gekend worden 'samen met alle heiligen', de 'volheid van alle gelovigen'. De volle maat van Christus liefde kan alleen gemeten worden met de volle maat van de 'gemeenschap der heiligen.'

In een gemeente is de 'gemeenschap der heiligen' veel méér dan de optelsom van alle individuele leden. Samen met alle heiligen, dat is: in de gemeenschap der gemeente, Wat wil hier zeggen: 'samen met alle heiligen?' Wil dat zeggen: dat is de ervaring van br. A + het inzicht van zr. B + de moed van br. C? Ja! En nog veel méér! Want de De gemeenschap der gemeente is de ruimte voor de gemeenschap met Christus.

Samen met alle heiligen ken je de breedte, lengte, hoogte en diepte van Christus. Dat kan niemand op z'n ééntje.

Ook een dominee kan dat niet. Zelfs een groot geestelijk leider, waar de mensen als vanzelf achteraan lopen, kan dat niet in z'n ééntje. Ook een paar ouderlingen en diakenen weten met elkaar niet hoe het zit met Christus' liefde en hoe de gemeente naar zijn wil geleid moet worden. Dat kan alleen "samen met alle heiligen". Daarvoor hebben we hele gemeente nodig.

Alleen "samen met alle heiligen" kennen we Christus. Alleen de "gemeenschap der heiligen" kent de waarheid.

Nu ga ik iets heel schokkends zeggen: kerkscheuring is leugen! Een gemeente waarvan de leden over sommige onderwerpen verschillend denken, en die om deze reden in twee groepen uit elkaar gaat, is een streep door de volle kennis Gods. Iedere groep gaat verder met zijn eigen gelijk. Maar dat gelijk is in dit geval een halve waarheid. En een halve waarheid over Christus is een hele leugen!

De 'gemeenschap der heiligen' is moeilijk. Dat weten de baptisten van vroeger. Dat ervaren baptisten van nu aan den lijve. Het lijkt soms veel gemakkelijker om je op te delen in groepjes gelijkgezinden en gelijk denkenden. Soms denk ik: dat is de ziekte van het evangelische christendom. Het splitst zich ons het leven. In een snel groeiende gemeente komen spanningen. Gelovigen met verschillende ideeën komen tegenover elkaar te staan. Men gaat uit elkaar en iedere groep groeit afzonderlijk door als kool!

Splitsen om het leven....

Dat is geen geestelijke levenswaarheid. Het is een leugen! Het is een toegeven aan de geest van de tijd, dat is de geest van het individualisme! Van het groepsindividualisme. De nadruk op persoonlijk geloof is dan verwereldlijkt tot individualistisch geloof! Wat moet de eigen bijdrage zijn van het baptisme aan de christenheid? Elkaar als persoonlijke gelovigen vasthouden in de gemeenschap der heiligen. Alleen zó zullen we Christus naar zijn volheid kennen!

